

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3266/2021. (VII. 7.) AB VÉGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.154/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

### I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Szender Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Szegedi Törvényszék 1.P.22.158/2016/109. számú ítélete, a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.291/2019/6. számú ítélete, valamint a Kúria Pfv.I.20.154/2020/5. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése megsértését kifogásolta.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszának alapjául szolgáló polgári perben az indítványozó érdemtelenség megállapítása iránt nyújtott be keresetet. Az indítványozó édesapja végintézkedés hátrahagyásával elhunyt, az indítványozó felperes az örökhagyó korábbi házasságából született, az alperes az örökhagyó túlélő házastársa. Az örökhagyó 2015-ben települt haza Kanadából, az alperessel 2001-ben kötött házasságot, az örökhagyó 2003-ban Kanadában közjegyző előtt írásbeli végrendeletet tett. Ezt követően 2015-ben – az örökhagyó halálának évében – kettő további írásbeli végrendelet készült, amelyeket a közjegyző a hagyatéki eljárás során arra tekintettel nem vett figyelembe, hogy az egyiket az alperes fia írta alá tanúként, a másikat pedig azért, mert az eredeti példány nem került becsatolásra.
- [3] Az indítványozó ügyében eljáró Szegedi Törvényszék 1.P.22.158/2016/109. számú ítéletében arra hivatkozással utasította el az indítványozó keresetét, hogy az érdemtelenség a PK 83. számú állásfoglalás alapján kizárólag az alperesnek az öröklés megnyílt előtt tanúsított magatartása esetén állapítható meg, ekként nem vizsgálhatta az alperes által az örökhagyó halála után tanúsított magatartásokat.
- [4] A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.291/2019/6. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a másodfokú ítéletet a Kúria Pfv.I.20.154/2020/5. számú ítéletével hatályában fenntartotta.
- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján alapvetően azt sérelmezte, hogy álláspontja szerint a bíróságok nem fogadták el azon érvelését, miszerint az érdemtelenséget az örökhagyó halála után tanúsított alperesi magatartások is megalapozhatják. Az indítványozó szerint az alperes által tanúsított magatartások esetében teljesül a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 7:6. § (1) bekezdés *b*) pontjának azon kitétele, miszerint az alperes az örökhagyó végakaratának érvényesítését megghiúsította, illetőleg azt megkísérelte.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint az a körülmény, hogy a Ptk. 7:6. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy az örökhagyó megbocsátás útján annulálja az érdemtelenséget, nem jelenti egyben azt is, hogy a jogalkotó ezen lehetőséget minden érdemtelenséget okozó magatartás esetén biztosította. Az indítványozó szerint e törvényhely úgy értelmezendő, hogy az örökhagyó az életében tanúsított érdemtelenségre okot adó magatartásokat megbocsáthatja, míg az élete után tanúsított magatartások esetén ezen jogszabályhely értelemszerűen nem alkalmazható. Az indítványozó szerint az ezzel ellentétes bírói gyakorlat *contra legem* értelmezést eredményez.
- [7] Az indítványozó alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói ítéletek sértik a passzív örökléshez való jogát, mivel az érdemtelenség megállapítása esetén az örökhagyó teljes magyarországi hagyatékát neki kellett volna örökölnie, ezen jogsérelem azt eredményezi, hogy a támadott ítéletek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe ütköznek.

- [8] Az indítványozó hivatkozása szerint a támadott ítéletek azért sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert a bíróságok nem vizsgálták az alperes által, az örökhagyó halálát követően tanúsított magatartásokat, ekként az indítványozó keresetét elutasították.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [12] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseiként az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [13] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [14] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az e) pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [15] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolást.
- [16] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [17] Az Alkotmánybíróság elöljáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata [3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]].
- [18] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga sérelmére vonatkozó érvelése vonatkozásában arra mutat rá, hogy szakjogi-törvényességi kérdésnek minősül annak megítélése, hogy az indítványozó ügyében az alperes érdemtelenége megállapítható-e, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]].
- [19] Az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos kifogása kapcsán az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy „nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyonesztést szenvedett el (vagyon követeléséhez nem jutott hozzá). Az alkotmányjogi panasz a tulajdonjog sérelmén keresztül nem lehet eszköze vagyoni jogi perekben a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető, egyszerű törvénysértések orvoslásának.” [3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40]; 3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [19]].
- [20] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy a támadott ítéletek nem vették figyelembe az érdemtelenég megállapítása körében az alperes által az örökhagyó halálát követően tanúsított magatartásokat.
- [21] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben [3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]].

- [22] A Kúria ítélete [38] bekezdésében rögzítette, hogy „az örökhatározó olyan időben végrendelkezett, amikor még nem volt demens állapotban. Mindazonáltal a Ptk. 7:6. § (1) bekezdés *b)* pontjának első fordulata körében értékelhető – az örökhatározó tisztességtelen befolyásolására vonatkozó – adat nem merült fel, az alperes tekintetében ez az érdemtelen ségi ok nem áll fenn.”
- [23] Az Alkotmánybíróság szerint a Kúria és az első-, valamint a másodfokú bíróság ítéleteikben az indítványozóval ellentétes jogi álláspontra helyezkedtek, a döntésüket alátámasztó érveikről számot adtak, továbbá a Kúria a másodfokú bíróság bizonyítékértékelésének a felülmérlegelésére nem látott jogszerű lehetőséget. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tartózkodik az indokolásban megjelenő érvek megalapozottságának vizsgálatától, mert a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárásjogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]].
- [24] Az indítványozó a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tulajdonhoz való joggal, illetve a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni.
- [25] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt, az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltétel teljesülése hiányában, az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. június 15.

*Dr. Juhász Imre s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró

*Dr. Juhász Imre s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Czine Ágnes*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Juhász Imre s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Horváth Attila*  
előadó alkotmánybíró helyett

*Dr. Juhász Imre s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Juhász Miklós*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Juhász Imre s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Sulyok Tamás*  
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/559/2021.

• • •